

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DICHTERBIJ

Een jongerenstuk in twee bedrijven

door

Rit Geysen

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2015
Nr.2291

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste **VIJFTIEN** tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt u van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer u niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland contacteert u:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk **DICHTERBIJ** op te voeren moet de naam van auteur **RIT GEYSEN** vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1995/0220/044
ISBN- 978- 90-385-04100

© 1995 Toneelfonds J. Janssens/Rit Geysen
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Dichterbij Rit Geysen

Korte inhoud: Het Magdalena-college is beroemd omwille van haar strenge en degelijke opleiding. Afgestudeerde leerlingen studeren steevast verder in gerenommeerde universiteiten, met succes. Als de oude leraar Nederlands vervangen wordt door een jonger, dynamisch en creatief individu, beginnen enkele laatste jaarsstudenten zich vragen te stellen over hun toekomstplannen. Dit wordt noch door hun ouders, noch door de directie erg op prijs gesteld ...
(vrij naar de film: Dead Poets' society)

Thema: Literatuur in het algemeen en poëzie in het bijzonder, verruimen je denkwijze, werken grens-verleggend en durven vragen stellen waarop geen pasklare antwoorden bestaan.

Rolverdeling: Frederick Daens, leraar Nederlands
Directeur (directrice)
Studenten: Jolien (dynamisch, populair)
Sara (teruggetrokken, onzeker)
Machteld (leiderstype, sportief)
Caroline (jongensgek?)
Kristel (grote mond, durver)
Sofie (bolleboos)
Nele (strever)
Jongens: Michiel
Didier sportief, verstandig met toneel-ambitie!
Koen
Leerkrachten (= 5)
Ouders Jolien (streng, veeleisend)
Ouders Sara (Nadien ook leerkracht + nieuwe leerkracht nederlands)
Totaal: jongeren 10 (max.15)
Volwassenen min.5 tot max.10

Decor:

- verplaatsbare blokken (lichtgrijs)
- zwarte doeken
- donkergrijze banken (gespoten) + idem stoelen
- variatie in decor door verplaatsen losse elementen
- praticabels met grijze doeken (vaste elementen)
- witte scène (lakens - witte takken - jaardoek)

Kleding:

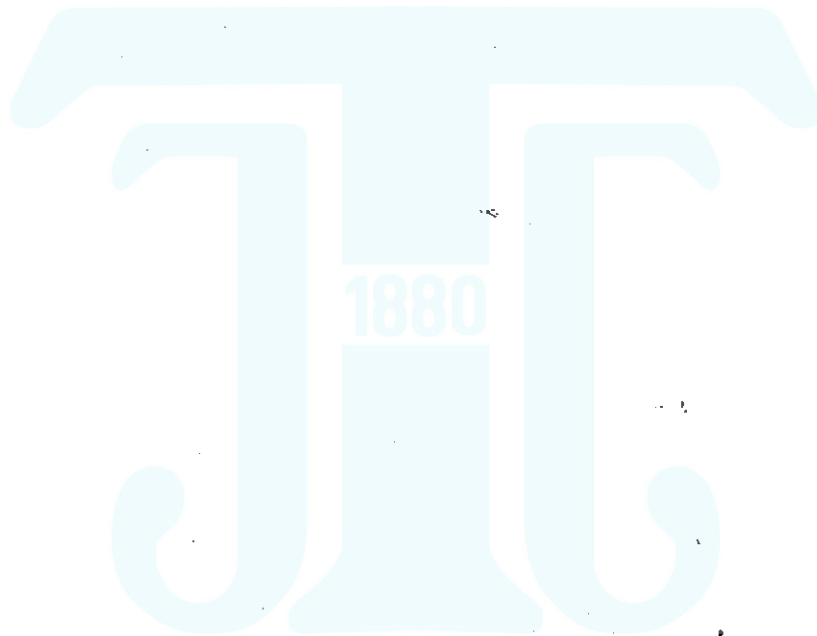
- meisjes: uniformen
- jongens: vrijetijdskledij
- leraren en directie: combinaties van stijf grijs met wit
- Dhr. Daens: zwart kostuum - wit hemd - witte sokken - zwart strikje
- acteurs extra scène: wit

Akteurs:

- Directrice x 1
- Ouders x 2
- Ouders x 2

- Leraar nederlands x 1
- klas 7 : Jolien, Sara, Machteld, Caroline, Kristel, Nele, Sofie
- vrienden 3 jongens

- Leerkrachten
- Frans - Wendy
 - Engels - Kathia
 - Latijn - Helga
 - Wiskunde - Dave
 - Aardrijkskunde - Peter
 - Wetenschappen - Jan

Scène 1 : Aula
Toespraak direktrice

Leerlingen en ouders zitten verspreid in de zaal. (Akteurleerlingen zorgen zelf voor "ouders".) Koffers e.d. in de gangen. De leraars in rij op het podium. Toneelouders komen uit het publiek naar voor.

Muziek : Amazing grace

Zang : 1 stem (live) - 1 leerling in uniform op podium

Speech direktrice :

Goede avond, geachte ouders, genodigden, leerlingen (minzaam knikje), als direktrice van het St.Magdalena college ben ik verheugd en trots u hier allen zo talrijk te mogen begroeten.

Verheugd ben ik, omdat de faam van dit meisjescollege jaar na jaar bevestigd wordt, daarvan getuigen de talrijke inschrijvingen in ons eerste jaar. Uiteraard zijn wij zoals steeds selektief geweest en moesten wij na een zorgvuldige keuze tientallen leerlingen weigeren. Dat uw kinderen tot diegenen behoren die toch tot dit college werden toegelaten pleit voor de

opvoeding die u uw telgen tot dusver heeft meegegeven. U heeft vertrouwen in ons gesteld, en wij zullen dat niet beschamen. Dat kan en durf ik zeggen, met trots, omdat uit het verleden is gebleken dat de selecte jong- volwassenen die wij ieder jaar zien afstuderen, herhaaldelijk hebben bewezen dat ze de doelstellingen van onze instelling ook professioneel waarmaken.

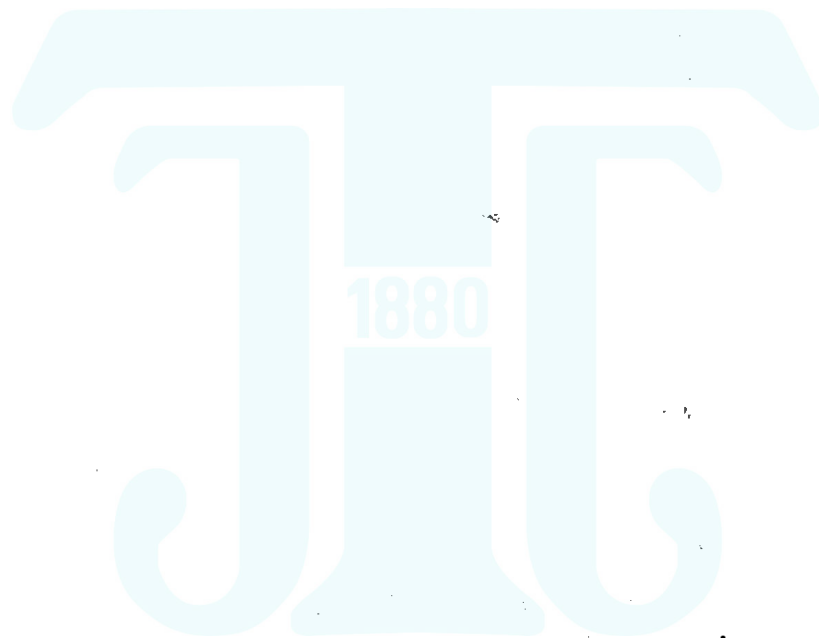
(applaus) Inderdaad in een tijd waarin anarchie, tuchteloosheid en een gebrek aan morele waarden hoogtij vieren, kunnen wij er prat op gaan generaties volwassenen te vormen die discipline, tucht en eerbied hoogschatten. (applaus)

Primordiaal in onze opleiding staat het verwerven van kennis, als stevige basis voor een lucratieve toekomst. Daarnaast blijven wij geloven in gevestigde waarden als discipline, ik durf gerust het woord tucht te gebruiken, ijver, wilskracht, onthechting ... en neen, wij zijn niet beschaamd om deze eerlijke deugden te noemen... wij zijn er fier op. En u met ons, anders zou u uw kinderen niet aan ons hebben toevertrouwd. Wij zijn ons bewust van onze verantwoordelijkheid, wij zullen ze dan ook nemen.

(Applaus)

Jammer genoeg moest Dhr. Cooreman, leraar literatuurgeschiedenis en een gevestigde waarde in ons docentenkorps, wegens pensionering de school verlaten. Maar wij hebben het geluk gehad een uitstekende vervanger te vinden in De Heer Daens, oudleerling van het befaamde Johannescollege docent aan de universiteit van Leuven. Hij zal een meerwaarde toevoegen aan ons reeds befaamd lerarenkorps, met dezelfde opdracht als de anderen: het doorgeven van het vuur der kennis.

(Applaus - kaarsen aan - lied)

Na luisteren lied licht aan in de zaal - leerlingen staan recht, nemen afscheid van hun ouders en nemen valiezen mee.

Akteurouders en leerlingen op, over scène: drukte.

Scène 2

Directrice - Ouders van Sara - Ouders van Jolien - Sara - Jolien

Iedereen verdwijnt met valiezen in de coulissen, uitgezonderd enkelen, waaronder bovenstaanden.

Vader + moeder S. : Schitterende openingsceremonie, magnifiek.

Directrice : U heeft dan uiteindelijk toch besloten Sara bij ons te laten afstuderen.

Moeder Sara : We hebben lang getwijfeld mevrouw, Sara is niet zoals haar zus ...

Directrice : Ach ja, Anne ... schitterende studente ... en zo beheerst, ... geniaal!

Vader Sara : Ik ... dank u ... wij hopen uiteraard dat Sara haar waardig zal opvolgen.

Moeder (zijdelings) : Maar u zult een hele klus aan haar hebben, ze is zo verlegen ...
ongelooflijk!

Directrice (kordaat) : Daarvoor hebben wij zo onze methodes ... Sara, ontgoochel je ouders niet, je komt uit een befaamde familie, gedraag je daar ook naar ...
Ekskuseert u mij ...

(Vader en moeder van Sara nemen verder afscheid van Sara - spelen nadien leerkracht - Sara blijft achter)

Moeder Jolien : (neemt de hand vast van de directrice) ... werkelijk schitterend, uw toespraak, ik heb ervan genoten.

Directrice : De waarheid blijft altijd mooi, mevrouw (naar Jolien) en, Jolien, klaar voor de laatste sprint?

Jolien : Ja hoor mevrouw, ik heb een zomerkursus Frans gevolgd en ben aan een ...

Directrice : Prima! Stel ons niet teleur, je resultaten van de vorige jaren doen ons het beste hopen.

Vader Jolien : Wij hebben al gesprekken gehad met professor Reyntjes van de Leuvense universiteit, en die heeft zich erg positief uitgelaten over een juridische carrière voor Jolien.

Directrice : Schitterend! Werkelijk fantastisch ... u neemt mij niet kwalijk maar er wachten nog ouders op me.

Vader : Integendeel, het was ons zoals steeds een waar genoegen ...

(directrice weg)

- Jolien : Nu ja, mams, papa, ik ga m'n spullen uitladen. Ik heb al afgesproken met Machteld en Sofie, we vergaderen over een half uur i.v.m. de schoolkrant, we zijn van plan dit jaar ...
- Vader : (kucht) Ach, ja de schoolkrant ...
- Moeder : Je vader en ik hebben het daarover eens gehad ... we ... we zouden het op prijs stellen, mocht je dat blaadje dit jaar achterwege laten.
- Jolien : Hoe? Wat bedoelt u? Ik ben hoofdredacteur, ik kan toch niet zomaar ...
- Vader : Er staan dit jaar belangrijkere doelstellingen op het spel dan de één of andere schoolkrant ...
- Moeder : Je zult al je energie nodig hebben voor je studies ...
- Jolien : Maar mam ...
- Moeder : We hebben ons niet voor niets al die jaren opofferingen getroost om dit college te kunnen bekostigen. Het lijkt me een kleine compensatie dit jaar extra goed te presteren.
- Jolien : Maar dat meewerken aan het schoolblad wil toch niet zeggen dat ...
- Vader : Je hebt gehoord wat je moeder zei! Geen schoolkrant voor jou dit jaar, concentreer je op je studies. Professor Reyntjes van de universiteit van Leuven sprak ook al over ...
- Jolien : Maar ik weet nog niet of ik wel naar Leuven wil, ik wil eerst dit jaar nog ...
- Moeder : Jij hebt voorlopig niets te willen. Zolang wij je opleiding betalen zul je doen wat je gevraagd wordt. (tegen echtgenoot) Lieverd, we moeten echt vertrekken, of we komen te laat voor de receptie.
- Vader : (afscheidnemd) Je hebt het gehoord, wij verwachten veel van je ... stel ons niet teleur ... geen schoolkrant dus, de directrice is al op de hoogte ...

(vader en moeder verdwijnen - Jolien kwaad - veranderen meubilair - muziek)

Scène 3

Jolien, Sara, Sofie, Caroline, Kristel, Machteld, Nele

Tijdens het kwaad verschuiven van de "blokken" ontmoet Jolien Sara, die ondertussen stilletjes in een hoekje is blijven staan.

- Jolien : Hoi, jij bent zeker Sara, de nieuwe? Ik ben Jolien Wouters. Trek je maar niets van mij aan, want ik ben woedend. Moet je weten, ik ben al 2 jaar hoofdredacteur van de schoolkrant, ongelooflijk tof, en nu hebben daarjuist mijn ouders ...
- Sara (stil) : Ik heb het gehoord ja ... ik had niet de bedoeling het gesprek af te luisteren of zo, maar, ...
- Jolien : 't's je geraden ook! Heb je gezien hoe ze deden? Gewoon heel m'n leven uitstippelen, zomaar, ik heb daarin niks te zeggen ... Magdalene-College - Leuven - Rechter, ze doen maar ...
- Sara : Je zou geen slechte advocate zijn ...
- Jolien : Wat zei je?
- Sara : Niks, laat maar ...
- Jolien : Oh ja, voor ik het vergeet, wij delen een kamer dit jaar. Mijn partner van vorig jaar moest om medische redenen (maakt suggestief gebaar van ronde buik) haar studies opgeven. (imiteert directrice) "en dat kunnen we hier echt niet hebben". Slaap jij in het bovenste bed of beneden. Hoi,(gilt) Sofie, Caroline! Hoe gaat het met jullie?
- Caroline : Hoe gaat het? Wat is dat voor een vraag? Hoe ligt het, zul je bedoelen (sexy)
- Sophie : Prima, leuke vakantie gehad? Wij zijn naar Griekenland geweest, Athene, het Parthenon, Delphi, Epidauros, Mykene.
- Caroline : En ze is verliefd geworden op één van die leeuwen. Enfin, dat zou ik doen als ik in zo'n muf land rondliep. Geef mij maar Nice ... strand, zon, ... et les garçons, mmmmm irrésistible!
- Jolien (lachend) : Zeg, jongens, ... dit is Sara. Zij komt dit jaar onze "rangen vervoegen".
- Caroline (roept) : Kristel! Hoe is het met die bink van UFSIA?
- Kristel : Welke bedoel je?
- Caroline : Ha...Ha...

Nele : Zeg doe eens voort, seffens krijgen we controle en dan staat al die rommel hier nog.

Jolien (dramatisch) : Alzo sprak Nele, en het geschiede.

(Allen verhuizen banken tot klaslokaal)

Sofie : Wie wil er mee in een studiegroep voor Latijn? Ik heb al wat voorbereid.

Caroline (smalend) : Dat zal wel!

Nele : Ik doe wel mee.

Jolien : Ik ook, 't zal nodig zijn volgens mijn ouders. Sara? Doe je mee?

(Sara haalt schouders op)

Machteld : Hé ja, Sara, Sara is het toch hé? Of ben je goed in een ander vak? (knipogend) Caroline kan wel wat Frans gebruiken.

Caroline : Qui? Moi? Mais non ... moi, je suis polyglotte!

Kristel : Poly ... wat? Wil dat zeggen dat je met alles meegaat dat jongen heet?

Caroline : (schouderophalend) Wat heet heet? Machteld, staat het zo allemaal goed?

Machteld : Die achterste banken nog, komaan, haast die van wiskunde komt seffens.

Jolien : En die meneer voor Nederlands, 'k ben benieuwd!

Nele : 'k heb die cursus geschiedenis eens doorgenomen ... niet simpel! Ik heb al 2 weken geprobeerd

Kristel : Hem van buiten te leren zeker! Jaja, dat kennen we: Nele de strever.

Nele : Zeg ...

Machteld : OK, ik denk dat alles klaar staat.

(figuranten komen op)

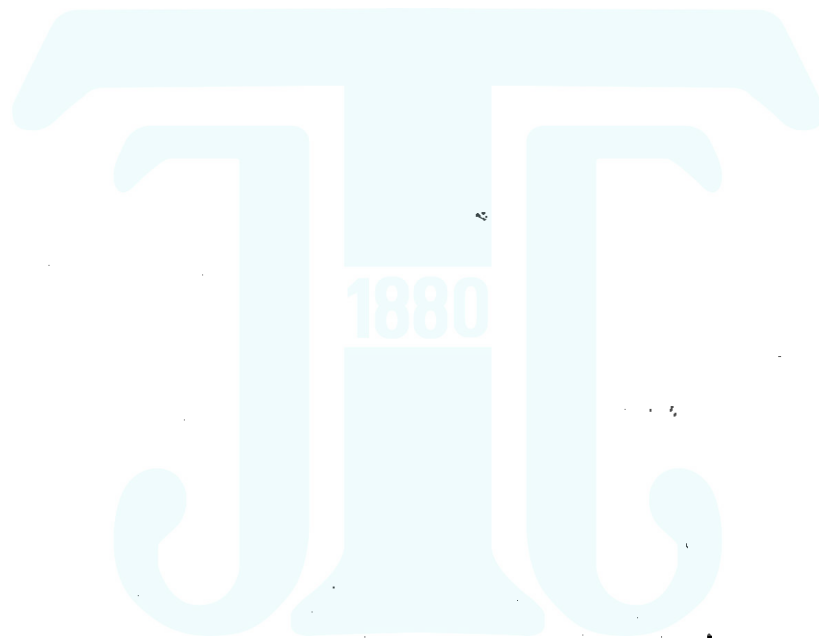
(iedereen neemt plaats)

Jolien : Zet u hier Sara, naast mij.

Kristel : Zij die gaan sterven groeten u!

Caroline

: Nice, Nice my kingdom for nice!

Scène 4

(Ondertussen komen leraars vanuit verschillende plaatsen hun opdrachten lezen)

Leraar Engels : Good morning. I'm Miss Johnson and I will be your teacher for the upcoming year. This year won't be the easiest because everyone is expecting a lot of you so don't underestimate it. We will continue our study of English grammar and we are going to read selected prose and poetry of contemporary authors. Misses, I'd like you to read at least 10 english novels of accepted quality, on which you write the biography.

(leerlingen nemen boeken op banken)

Leraar Wetenschappen: Het is een algemene vereiste en evident dat jullie een abonnement nemen op het wetenschappelijk tijdschrift 'EOS' en ik verwacht dat iedereen binnen veertien dagen een degelijk voorbereide mondelinge bespreking maakt van een bepaald artikel. Verder worden jullie verplicht een thesis te maken over de Grignardreagentia, deze moeten jullie verdedigen op het einde van het jaar voor een jury en het eerste hoofdstuk verwacht ik binnen een maand. Morgen krijgen jullie een toets over de chemie van de afgelopen 3 jaar, dat kan niet moeilijk zijn.

Leraar Aardrijkskunde: Om de industrialisatie in Latijns - Amerika te versnellen, moet men oplossingen vinden voor de afzetproblemen en trachten de buitenlandse afhankelijkheid te beperken. Zo kan men streven naar een grotere verscheidenheid van het exportpakket. Zo contrasteert het Braziliaanse exportpakket al gunstiger met dat van andere Latijns - Amerikaanse landen.

Leraar Geschiedenis : En op die manier kunnen we dan dit jaar de synthese brengen van de geschiedenis zoals we die de vorige jaren zagen. Het meesterwerk "De Alchemist" van wijlen professor Rens is dan ook een absolute must en tegen 10 oktober zal ...

Leraar Latijn : De toespraken van de befaamde redenaars als Cicero, komen slechts tot hun recht indien zij spontaan geciteerd kunnen worden en het van buiten leren van deze latijnse rethorica is dan ook een eerste vereiste om dit jaar te slagen.

Leraar Frans : Il est absolument nécessaire de faire la révision de toute la grammaire vue les années passées. Vous serez examinées sur cette matière le 7 septembre. En outre, il me faut un essai de 50 pages qui traite du

(Ondertussen stapelen de leerlingen de boeken op hun banken en nemen ze nota's - ernst - geen commentaar)

Leraar Nederlands : (klopt 2 symbolen tegen mekaar) (roept) "Boem! Paukenslag! Boem! Paukenslag!" Op deze manier reageert Van Ostayen op een chaotische

wereld die zich in golven opdringt: Boem! Paukenslag! Als een vloek tegen de gevestigde waarden.

Tussen haakjes, (de naam is Daens), aangenaam, zoals het boek van Louis Paul Boon, maar geen priester, gelukkig! (lacht) Neem je boek literatuurgeschiedenis pagina 3, de inleiding door professor Emeritus Walter Lissens en lees voor ... (bekijkt namenlijst) Sofie, schitterende naam, Sofie, Sofia, grieks voor wijsheid. Lees Sofia...

Sofie : Indien de literatuur zou ontheven worden van de stortvloed van interpretaties waarmee critici die niet de moeite namen de tekst te bestuderen haar hebben overladen, en men de tijd en de ruimte ~~nam van haar~~ opnieuw vanuit wetenschappelijke hoek te analyseren, dan zou de essentie van de letterkunde als volgt kunnen worden weergegeven: op een verticale as bepaalt men de score van de vorm, met als hoogste kwaliteit de juiste spanning tussen klank en ritme; en op een horizontale as de inhoudelijke schoonheid van de woorden, dan zou men moeiteloos in staat zijn literaire meesterwerken objectief te catalogeren.

(leraar tekent op het bord - Nele tekent mee in kursus)

Dhr. Daens : Onzin! Dhr. Walter Lissens schrijft onzin. Dit doen we met Walterke.

(Veegt bord schoon - Nele gomt potlood uit)

Dhr. Daens : Boem! Ga weg professor, weg! Wat hij schrijft, heeft niets meer te maken met de schoonheid van een tekst, met de verrukking van een unieke woordcombinatie, met de herkenning van een toevallige lezer in een toevallige schrijver! Scheur dat blad uit uw boek! Nu! Scheuren, zei ik ... weg met wetenschappelijke korsetten uit Analytië. Weg! Eruit! Scheuren! Scheuren!

(papiermand doorgeven)

(Leerlingen scheuren eerst aarzelend, vervolgens met enthousiasme de eerste bladeren uit hun boek. Nele voorzichtig met een lat - papiermand doorgeven)

Dhr. Daens : Literatuur, poëzie in het bijzonder vloekt, schreeuwt, huilt, lacht, snikt, krijst in woorden, ze is alles en niets, ze is klein en groot, ze is vooral niet logisch, wetenschappelijk of analytisch. Ze durft de wereld anders bekijken. Ze daagt uit de wereld anders te bekijken. Ga allemaal op jullie banken staan! Komaan, op die banken, nu!

(Leerlingen doen dit aarzelend - leraar doet mee)

Dhr. Daens : Kijk rondom je, vanuit deze positie wordt deze ruimte anders, nieuwer, vreemder. Durf anders kijken en denken, dat is wat literatuur wil zeggen.

(Leraar springt van zijn bank en deelt kaartjes uit met citaten)

Dhr. Daens : OK, lees jullie tekst, spring van de bank en roep, schreeuw, tier, huil je tekst. Nu! ... Sara!

Sara (zwakke stem) : *Ik ben een god in 't diepst van mijn gedachten. WILLEM KLOOS.*

Dhr. Daens : (opzwevend) Hij is een god ... niet Jan Klaasen. Roepen, uitschreeuwen!!!!

Sara (roept) : *Ik ben een god in 't diepst van mijn gedachten. WILLEM KLOOS.*

(springt van de bank)

Sofie : *Noem mij! Bevestig mijn bestaan. NEELTJE MARIA MIN.*

Caroline : *Ik wil gelezen worden! MULTATULLI.*

Nele : *Oh boom te zijn als ik een boom zie. PAUL VAN OSTAYEN.*

Kristel : *Jezelf een vraag stellen, daarmee begint verzet. REMCO CAMPERT.*

Machteld : *Jantje zag eens pruimen hangen. HYERONIMUS VAN ALPHEN.*

Jolien : *Ik wil de taal dynamiteren tot een gebeurtenis waar veel mensen naar komen kijken. HERMAN DE CONINCK.*

Dhr. Daens : Prima! Dit is al een begin. Kijken, anders leren kijken. Terug die banken op jullie.

(Leerlingen staan terug op de banken)

Dhr. Daens : Kijken nu, zover je kunt, naar wat achter de muren, achter de verte is. Kijken!

(Leerlingen turen in de verte - leraar verdwijnt)

Scène 5

Leerlingen staan nog op banken - Kristel kijkt voorzichtig om zich heen - decor veranderen

Kristel : Hij is weg!

Caroline : Hoe weg? Is hij er niet meer?

(iedereen kijkt rond)

Kristel : (springt van de bank) Die vent is geschift. Gewoon gek, daar zijn kosten aan.

(Allen komen van de banken)

Machteld : Ik weet het niet, hij heeft daarvoor wellicht een bedoeling...

Caroline : Bedoeling? Ons allemaal even zot maken ja! Hij zag er wel niet slecht uit hé!

Jolien : (enthousiast) Ik vond het ongelooflijk tof! Dat was pas een les! Boem!

Kristel : (imiteert leraar) Jantje zag eens pruimen hangen ... om te gillen! Jantje zag eens ... (giert - iedereen lacht mee)

Caroline : (hikkend) Ik wil gelezen worden ...

Nele : Oh boom te zijn ...

Jolien : (nog nalachend) nee serieus ... die Daens is niet de eerste de beste ik heb een jaarboek gevonden van 1983 van het Johannescollege en daar staat hij in (zoekt de juiste bladzijde en leest voor) ... Hier ... Frederick Daens, Latijn-wiskunde.

Caroline : Fred voor de vrienden.

Jolien : (mompelt) Grote onderscheiding, felicitaties van de jury, vooral omwille van zijn uitzonderlijke bekwaamheid en onstuitbare dynamiek, stichter van het poëziegezelschap "Dichterbij". Hé, wat zou dat zijn - poëziegezelschap Dichterbij?

Machteld : Eén of andere studentenvereniging zeker

Nele : of een studiegroep

Kristel : Ja, ja ... dat zal het wel zijn!

Caroline : (grist boek uit de handen van Jolien) Hij ziet er nu knapper uit dan toen